

Ad insulam descedit Apollo. *fla.*, quibus gesta Apollinis honorifice pradicentur. Lunam ex hac insula ita conspici, ut parum a terra distet, & terrestres quosdam tumulos in facie representet. Deum Apollinem unde vigenis annis semel insulam adire; quo spatio astrorum in pristina loca revolutiones perficiantur. In hac Deum, apparitione citharam psallere noctu & choreas agitare continne ab equinoctio verno ad Plejadum usque exortum, suorum se laudibus successuum oblectantem, dicunt. Ejus effigies, quasi Musarum choro praesidis, citharam inter Musas tenentis & pulsantis. Pausan. cap. 107. & 263. Iconem videlis apud Kircher. in Obelisci Pamphil. lib. 3. cap. 12. Ampliora videnda apud Solin. cap. 21. ibique Georg. Draud. & Herodot. lib. 4. à n. 8.

19 Ut plus federet cordibus pro religione vanissima superstitione, mendacia ornabant credulis ampliore mendacio. Refert Aelianus mira praestigia. Hyperboreorum gentem (asserit, in de Histor. Animal. cap. 1.) & Apollinis apud eos honores, non modo Poetae, sed alij etiam Scriptores celebrant; & inter alios Hecateus Abderita. Apollini sacri sunt Boreae & Chionis filij, tres numero fratres, sex cubitorum proceritate. Hi cum solempne sacrificium stato & praesinito tempore peragunt; innumera Cynorum examina è Riphais montibus advolant: qui ubi templum volando circumvecti fuerint, & veluti lustraverint, in septem templi descendunt: quod & spatio amplissimum, & specie pulcherrimum. Cum autem Cantores vernaculo eis musicae genere, & simul citharædi suavissima melodia Deum celebrant; cyni etiam ipsi concinne accinunt, nec usquam absone aut ineptia voce aberrant, sed tanquam incitamentum & auspiciam cantus chorodidascalo editum secuti, peritissimis carminum sacrorum decantatoribus concinunt. Hymno jam perfecto volucris ille chorus decedit. Postquam solito sibi Dei celebrandi munere est defunctus, ac divinos honores per totum audit diem, simulque & ipse cantavit, & oblectavit alios; avolat. Embolium insigne. Imaginem praemissi Apollinis Hyperborei, 3. Januar. n. 16.

20 Hoc in declarationem munerum Apollinis intuitu, Romæ ornabatur pharetra & lyrâ. Pharetra, ut Pythius; lyrâ, uti Hyperboreus. Horatius, 1. Od. 21. à v. 10. accinit:

Delon Apollinis:
Insignemque pharetram
Eraternaque humerum lyrâ.

Colebatur inter Romanos Hyperboreus titulo Apollinis Conservatoris. Idcirco ejus imago juvenis pulchri, nudi, laurum

dextrâ tenentis, sinistra citharam. Heme-lar. Tabul. Numisim. 43. Lemma: Apollini Conservatori: Apollini Salutaris. Sub eodem titulo ipse Tabul. seq. promit effigiem Apollinis figurâ & habitu Centauri, dextrâ sphaerulam, sinistra gubernaculum habentis. Per sphaeram signatur musica, quæ juxta Pythagoram resultat coelestium motu sphaerarum, Solque tenet gubernaculum tanquam motus ac musicae princeps, quo mundus regitur, & unione contrariorum, quasi vocibus ad consonantiam harmonicam dissonis. Claudian. 4. Consul. Honor. à v. 65.

Qui postquam rursus heriles Agnovere sonos, redijt meliori magistro Machina, concentusque poli.

21 Inter Aegyptios sacrum dictum Lana Isidis & Mercurij. Aegypt. K. Nescio quid esset, unde ariolari licet. Braun. 1. p. de Vestit. Sacerdot. Hebraeor. cap. 9. n. 14. inquit: Tempore Ammonis & Osiridis factum est, ut Mercurius oves Ammonis palpans, & mollitie lana delectatus; floccum traheret & torqueret: unde didicit, lanam posse torqueri in modum philyrae & neri, ut inde vestes conficeremur, quod docuit Osridem, aut Isidem. Inde initium lanificij. Osiris ille est ipse Mestram, de quo Moyses, Genes. 10. Ideoque patrem dicitur habuisse Ammonem, qui & ipsissimus Cham merito creditur. At Tertullian. de Pallio, cap. 3. Credo jam de vestro (infit) quod Aegyptij narant. Ea tempestate Osiridis, qua ad illum ex Libya Hammon evasit ovium dives; cum ipsis Mercurium autumant forte palpanti arietis mollitie delectatum, deglubisse ovesculam: dumque pertentat, quod facilitas materia suadebat, tractu prosequente filum eliquasse, & in vestis pristinae modum, quam philyra tenui vinxerat, texuisse. Tota historia profecto mythica, quam ita hic num. 53. exponit Pamelius.

Argivorum Rex Apis (ait) post diluvium sub Ogi-ge, teste Eusebio, in Chronic. Jovis ex Niobe Inachi filia filius, postquam fratri Agialeo id regni reliquisset; in Aegyptum profectus, etiam Osiris nuncupatus est, & post obitum Serapis. Hac igitur tempestate cum ad illum venisset Ammon ovium pastor (idem qui Jovi Ammoni templum extruxit) Mercurium lanificij auctorem fuisse, credunt. Quod confirmat Plin. 7. cap. 56. dum Aegyptijs textilia, Arachnae limum & retia attribuit, alij Minervae. Videtis Ovid. 6. Metamorph. à fab. 1. Jure celebrabatur institutum, dum foeminae maxime otiosas, exponebatur com-modum naturaleque exercitium.

Imagines.

Claudian.

Lana Isidis & Mercurij.

Lanificium unde.

Mercurius Trifasciatus, Apis qui Serapis.

Templum Jovis Ammonis.

In

22 In Syria Adonia, ex quibus Lacedaemoniorum, ut videbimus 15. Jul. dicta Adonia Antiqua & Prisca; eò quod à primis saeculis in Syria instituta, etiam sub titulo Thamuz. De fabula Veneris, & Adonidis loquuntur. Ovid. 10. Metamorph. fab. 12. Natal. Comes, 5. Mytholog. cap. 16. Gyrald. Syntagm. 13. à n. 45. Hygin. & Pausanias. Duos fuisse Adonides, alterum Blum, alterum Cyprum; AA. praefati dicunt, & suffragatur Coel. Rhodigin. 29. cap. 18. De Cyprio arbitror instituta Adonia Athenis, eò quod proxima Cyprus. De Biblio apud Libanum. Unde Adonidem vocarunt Chamum, alij Cadnum, extensa superstitione usque in Aegyptios & Assyrios. Ab Hebraeis Adonis dictus Thamuz, vel Thanus, ut placet Hieronym. in Ezechiel, 8. cuius sacra ab ipsis celebrata, uti ibid. constat; nosque dicemus loc. cit. Fabula promit Adonidem Veneris fuisse amasium, qui occisus ab aprio, cujusque calamitatem planxit Venus ut cognovit, illiusque cadaver inter lactucas locavit: queis revixit, & Venus post cum exultatione recepit. Alij exponunt physiologicè de Sole, ut Macrobius & Fulgentius Placiades lib. 3. Mytholog. n. 8. Pontan. Uran. 1. accinit:

Terra etenim Solem queritur deserta cadentem Invidit, quem tristis hyems, qui sevir apri Horret cana gelu facies, ut plurimus imber Crine manet geminos, & cum male contulit arnos:

At veluti virgo absentis cum sola marito Suspirat sterilem lecto traducere vitam, Illius expectans complexus anxia charos, Cum gravidos aperitque sinus & terra relaxat Spiramenta, novas veniat quo succus in herbis, Diglomeratque nives & grandine verberat auras.

Nam cum Sol rebus praesit pater ipse creandis, Ut sese ad Manes bruma sub frigore transit. Tunc tellus viduata sulcos oblimat in alvo, Et tandem complexa suum latatur Adonem.

23 Ita Mythologi. Sed sicut Coel. Gregorius in Observationib. Hortos Adonidis (quos Ethnici Elysios dixerunt) cogitavit per vocem Edem vel Adon allusione ad paradysum vocatos (sicut in toto opere describit sacra nomina variata à Gentibus in Ethnica figmenta) non aliter Jacob. Bolduc, 3. de Oggio Christian. cap. 7. retorquere satagit historiam Job, in fabulam Adonidis, maxime quia Adonis Hebraicè dicitur Thamuz. Nescio an ratiocinium dicam, delirium vel enthusiasum cogitationis vagæ & vagabundæ. Sub Adonidis figmento (inquit) la-

ter historia famosissimi in tota Asia viri Job, sub nomine Thamuz, quod importat Perfectus Huz, juxta illud: Et erat vir ille perfectus. Iste ergo Thamuz, cum esset juvenis pulcher erat valde: id est, Job primis sua vira annis in temporali perfecta prosperitate vivebat; sed apri dente occisus est, satana suis dicerijs Deum provocante, omnes cum filiis & sanitate corporali suas amisit opes, & ad nihilum redactus est, ac si esset mortuus. Inter lactuca folia sepultus est; quia mansit abscondus in medijs suis calamitatibus. Plaxit cum Venus amare, id est ejus amici; per quem planctum revixit Thamuz, & Venus hilariter eum excepit. Job cum electa filiorum & filiarum sobole, duplo quam prius dives effectus est. Post mortem festiva hujus vicissitudinis memoria celebrata est à vicinis Sidonij quotannis cum planctu, & etiam cum gaudio ex resurrectione: quem ritum sensim diabolus mille nanij & superstitionibus vitavit. Jo triumphet!

24 Haud fabulae accommoda apodosif, cum uxor Jobi ei in tanta calamitate ac vulnere apri diaboli, dixerit: Benedic Deum, & morere: cum Venus ut succurreret Adonidi per spinas ambulaverit, ut properaret ad amasium faucium: unde contigit, quod pede spiculo rosæ puncto, sanguinem elicuerit, quo ex tunc rosâ quæ pridem albicans coloris, mutaretur in purpureum. Videbimus, 1. April. n. 7. Aliam signabimus fabulam inter Hebraeos (de Sacerdote militiae coeli, nomine Thamuz, cujus fatum cuncta Numina fleverunt) 5. August. n. 4.

DIES XVII. FEBRUAR.

1 **G**Rad. 27. Aquarij, etfi ab Ovid. XIII. K. v. 457. signetur Sol in piscibus. Jam levis obliqua subsedit Aquarius urna: Proximus aquareos excipe Piscis equos.

Favonij vel Austri cum grandine. Colum. Extremum coxa & cauda Leonis vespere oritur. Junctin. K. A. In hujus gradus horoscopo qui nati, juxta Jul. Firmicum, erunt hieroduli, templorum vigiles, mystæ & cantores, ac in sacrorum caeremonijs hymnos dicentes. Virgo occidit juxta Geminos. Ptolom. Agemus Isag. August. à n. 1. & die 21. n. 1. Septembr. 1. 11. & 20. Imago apud Aegyptios erat Isidis foemellæ pulchræ sub arbore, in cujus ramis hinc inde Canis & Ibis residebant. R. Avenar. & Kircher. 2. Oedip. p. 2. clas. 7. cap. 7. Domus multis sepibus circumdata. Sphaer. Arab.

Adonia Prisca.

Fabula Adonis.

Mythologia.

Jacob. Pontan.

An intelligendus Jobus ex fabula Adonidis?

Rose color mutatus.

Ovid.

Imago Virginis.

Ho-

2 Hodie inter Hebræos traditur factum sacrificium ab Abelo & Caino. Bartoloc. in *Bibliothec. Rabbin.* Ratio, quippe *Genes. 4. 3.* dicitur factum post multos dies: id est, in fine dierum, uti illi voluntariè exponunt. Unde ab illis cogitatur finis anni, cujus initium in Nisan, seu Martio: quo fulcro nixus Alvarez. de Toledo, 2. de *Histor. Eccles. cap. 17.* cum à Tisri incipiat annum Hebraicum (uti dicit ibid. & *Disertat. 3.*) signat sacrificium in Augusto: sed utriusque non assentior. Vid. 26. Jun. n. 1. Sacrificium factum in monte Moria, asserit R. Eliezer, quæ cuncta mirabilia tribuit loco, quò post erectum templum Salomonis. Vid. *Tom. 5. T. 5. n. 29.*

Jacobus asserit in Ægyptum mittere Benjamin.

3 Anno ab hinc 2228. juxta Salian. Briet. & Torniel. juxta Josephum & Adrichom. 2138. Jacobus qui satur, est Simeon in vinculis, nolebat cum cæteris in Ægyptum remittere Benjamin; cum esurire cum reliqua familia coepit, nolens volens delicias suas abduci finit, tradito filiolo fidei Judæ, nequaquam Rubeni, de quo jam Jacobus, licet filius nesciret, sciebat audaciam, quàm proximus morti punivit, illum deponens ab honore primogeniti. Itineri se committunt die 19. & Memphim, ubi Joseph, perveniunt die 29. Ibi videtis. Mittit cum illis munera, & duplicem pecuniam filio, quem Proregem Ægypti ignorabat; ut post subito ampliorem consolationem acciperet. *Genes. 43. à 1.*

Nascitur Samson.

4 Anno ab hinc 533. in sententia Turselini & Briet. dies insignis Israël univervo, Samsonis nativitate, conceptus 17. Maij, ut videbimus, n. 3. Eodem anno vidit lucem, quo obiit Abefan, juxta Briet. *Ann. 2861.* & Torniel. n. 1. Hic libertatis fortissimus vindex, circumcisus à matre dictus est Samson, id est, Sol oriens (1. Reg. 12. 11. *Badam*, Hebr. *Bedam*, q. d. Filius Dan; de quo vaticinatus Jacob, *Genes. 49. 17.*) tenebras servitutis in quibus natus, excussurus; vel quia ut Sol inter sidera gestis, futurum ut emicaret. *Samson Robustum significat: qui mox egregia animi ac corporis indole præditus; promisso capillitio, victusque sobrietate, divinum nescio quid præ se ferebat.* Joseph. 5. *Antiq. cap. 10.* Chrysofom. in Joann. Homil. 18. nomen illi à Deo impositum sicut Isaac; astruit. Ex quo jam octo erunt, qui ante nativitatem nomen habuere; de quo 29. Decembr. n. 2. Leo Castrus in *Isai. 11.* Samson asserit significare cælestem. Talmudici in *Surah, cap. 1.* Scutum. Hieronym. in *Oseam* præfat. & Isidor. de *Judicib. Israel, cap. 8.* Sol ejus. Augustin. in *Psalm. 80.* Sol

An à Deo nomen impositum?

iporum. Serar. hic. *quest. 26. sol parvus.* Crescente ætate gratia virtusque pueri magis eminebat, dignatus à Domino, cujus Spiritus ostensus primò in *Castris Dan;* uti dicitur, v. 25. Ubi *Cajira-Dan,* & quare? 22. *August. n. 2.*

5 Quid sit hujusmodi impulsus à Spiritu, variè diffinitur à Rabbinis. Plerique asserunt esse spiritum prophetiæ, mirabilem eum inter contribules facientem. Incepit propheta illi venire vice primà: ait Radak, ex illoque Villalpand. in *Ezech. 41. lib. 4. cap. 16.* & Talmudici in *Surah.* Verùm cum inter illos doctior, qui plus mentitur, in *Perfuchi*, iidem inquirunt: Spiritus Prophetiæ, qui habitavit in Jacob, erat tinniens ante Samsonem, ut eum dirigeret, quò iret: quasi ante ipsum aliquod foret tintinnabulum. In cunctis nugas agunt. Hoc erat aliquod signum sensibile: ait Cajetan. hic: quod cogitare possumus, ut exterius coram sodalibus singularia quædam ac egregia operaretur, ad quæ cæteri sine illo spiritu non valebant; & quæ in illa ætate & corpore jurè arbitrabantur mira. Ita enim micabat, qui & quid futurus, parentibus juxta promissa ab Angelo, expectantibus libertatem Israël. Unde ait Briet. *ann. 2880.* opus incepit Judex Hebræorum constitutus à Deo, anno ætatis suæ vigesimo: principiumque fuit descensus in Thamnata, civitatem ejus tribus, tunc occupatam à Philistæis; de qua Adrichom. in *Dan. n. 58.* Joseph. d. ait: *Conventus tempore, de quo 9. August. n. 2.*

In quo spiritus ejus emicuit, ut crederet ætate?

6 Ab hoccine articulo, elapsis, 1067. annis, cum pij ægrè ferrent depositionem Oniæ Sancti à Summo Pontificatu, & pro illo simoniacè suffectum ab Antiocho Epiphane fratrem Jesum (qui in obsequium Græcorum se nominavit Jasonem) inter asseclas utriusque seditione ortà; ab improbis cogitatur, quòd è medio tollatur Onias, ut dissidium tolleretur. Præsentit Onias, impetratoque ab Antiocho asylo, secessit in Daphnem prope Antiochiam: hacque die illuc pervenisse, asserit Rauclinus. De hoc asylo plura apud Ethnicos. Vicus Daphne distabat ab Antiochia stadijs quadraginta. Strabo, *lib. 15.* unde à Dione, *lib. 51.* dicitur Antiochia suburbium. Ibi lucus lauro confusus, & situs Græcè Daphnone, quasi lauretum. Unde quia speciem hujus loci præ se ferebat, quem rigabat fons in tribu Neptali, dicitur Daphne. Fons aquis abundantissimis Reblatham urbem irrigat (inquit Adrichom. in *Neptal. n. 39.*) atque instar celeberrimi ac deliciofi illius Daphnes Antiochena suburbani ac turri asyli, frequentissimis

Onias Sanctus fugit in Daphnes asylum.

Fons Daphne in Neptali.

mis lauris & amœnitare inclitus est. Idem Hieronym. in *Ezechiel. 47. 12.* Joseph. 4. de *Bell. cap. 1.* Mentio fit hujus fontis apud Expositores in illud Numer. 34. 11. Usque ad fontem Caphnim.

Templum Apollinis in Daphne asylum.

7 Strabo quò nuper subdit: *Habitatio ibi & lucus ingens & opacus, fontanis aquis irriguus, in cujus medio est sanum & Asylum Apollinis, & Diana Delubrum; in quo Antiochenses finitimi festa celebrare consueverunt.* Lucum & templum extruxisse Antioch. Epiphanen, refert Ammian. Marcellin. *lib. 22.* ibique collocasse statuam Apollinis. Qua pompa ac apparatu illuc adivit præfatus Antiochus, quibus spectaculis & epulis celebravit dedicationem; videndum apud Athenæum, *lib. 5. & 10.* Lignum ex luco cædi sub capitis poena prohibitum: etenim superstitio Ethnica arbitrabatur in folijs & aqua, quæ credebatur à Castalio fonte derivatà, vim vaticinandi inesse: immò ex flatu auræque ab aqua adspirante auguria captabant, quoties oracula deficiebant; ut contigisse Adriano, de quo Ammian. Marcellin. in *Julian. & Sozomen. lib. 5. cap. 19.* Antiochia ajunt Castalij fontis recludere scaturiginem Adrianum jussisse; eò quòd imperium prænucciasset illi fontis aqua. *Produnt enim eum folium lauri intingentem in fonte, hausisse futurorum cognitionem in folio scriptam: cumque ad imperium evectus esset, obstruxisse fontem; ne quis ex eo futura cognoscere posset.* Scholiastes in Gregor. Nazian. *Stelit. inquit: Castalia portionem fatidicam, cui Apollo insidet. Idem refert Suidas, Pausaniaque cap. 324.* Litenfes cum in Cephisis fontem patria quædam bellaria, & alia que sunt more majorum tradita, stas quibusdam diebus quotannis porriciant; eadem in Castalia russum emergentia conspici dicunt. Suidas d. asserit, statuam matris Helenæ collocasse Constantinum cum Augustali: id est, Tabernaculo, ut ait Quintilian. *lib. 8. cap. 2.* Ab Avidio Cræsto decretum, quòd si quis militum cinctus inveniretur apud Daphnen, discinctus discederet. Non solum locus Regibus Syriæ delictum, sed Romanis Imperatoribus, immò Persiæ Principibus; ut latè narrat Abraham. Ortelius in *suo Theatr. Icon. ult.*

Erexit & dedicavit Epiphanes.

Superstitioes.

Fons Castalij.

8 Tempus sacra dicitur à Poetis, quos congerit Ravif. Textor. Ovid. 1. *Metam. fab. 10. v. 1.* accinit: *Est nemus Amonia prærupta quod undique claudit* Ovid. *Silva, vocant Tempe; per quæ Peneus ab imo Effusus Pindo, spumosis volvitur undis.* Locus est undique (inquit Ortelius ex Sozomen. 1. *Epithem.*

meno & Philostrato) cupressis: immensa proceritatis vestitus, alijsque multis arboribus variatus; quarum ramorum & foliorum densitate (quæ Solis radios ad solum usque terræ minimè penetrare sinit) velut recto aut umbra, potius est circumfusus. Subter arbores autem terra pro tempore vicissitudine, alijs alios succedentes flores cujusque generis producit. *Græphycè Petron. in Satyr. Carm. 24.* depingit:

Delitiæ stus.

Nobilis æstivas platanus diffuderat umbras, Et circumtonsa trepidanti vertice pinus, Et baccis redimita Daphne, tremulaque cupressus:

Has inter ludebat aquis errantibus annis, Spumens, & querulo versabat ore capillos. Dignus amore locus: testis silvester Aedon, Arque urbana Progne: quæ, circum gramina fusa,

Petron.

Et molles violas cantu sua rura colebant. Hic plura & erudita compilat Anton. Gundisaly. de Salas.

9 Tota heccine machina, moleque superba præter lucum, absumpta est penitus coelitus fulmine tacta. Julian. Apostata in *Misopogono*, asserit ministros verberatos affirmasse se vidisse fulmen in templum è coelo vibratum. Alij flagrasse arte deemonum: alij industria Christicolarum. Ammian. d. affirmat incurià sacrificulorum factum, ex eò quòd non extinxerint ibi lumina apposita ab Asclepiade Philosopho in cultum coelestis Veneris, gratià Juliani Apostatæ; quippequàm hic propensè colebat. Alia videtis apud Ortelium loc. cit. In hoc templum, tanquàm ad inviolabile asylum confugit Sanctus Onias, ut tutò vivere possit ab improbis exlegibus sacerdotibus. Ubi supra, v. 33. Sed inde extractus dolo, sub Andronici gladio, & odio Menelai, infelicitè occubuit; ut videri licet 19. *Januar. n. 5.* Simonis Machabæi cædes. Reufer. Vid. 8. *Januar. à n. 5.*

Flagravit fulmine.

10 Hac in die ex monte Quarantana pervenit Jesus in Bethabaram, ubi Joannes baptizabat; à quo designatus est ut filius Dei. Tempus dubium, etsi à multis signetur, referentibus diversis in temporibus baptismum Christi. Castell. In sententia Epiphani, de qua die 15. ultra processit tempus, antequàm discipulis monstraretur à Joanne (Haud conveniunt testimonia.) Mariana in *Diar.* suffragatur Epiphano, subdens: *Peracto jejuniò & victo diabolo, Christus in Galileam reversus, in Synagogis docendo, aliquod tempus consumpsit: nec enim otio se dedit miles Dei declaratus.* Totum conjectura est; sed inconcussum, non diebus

Christi gesta.

prioribus sed in praesenti die accessisse tentatorem, eumque N. Salvatorem vicisse. Dicit textus. Cum jejunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus, postea esurijt: & accedens tentator, &c. Matth. 4. 2. Si diebus praecedentibus fuisset, non esset postquam dies & noctes quadraginta jejuniij consummati, sed in jejuniij tempore; quod falsum est.

11 Romae, Quirinalia. Rosin. 4. cap. 6. Fallitur, quippe postridie, ut signat Ovid. 2. Fastor. v. 475. Parentalia Amiversaria etiam celebrata, ait Reusner. ex V. K. Rom. & Beyerl. Si Fabijs facta arbitrantur, quorum caedes die 13. n. 18. errant: celebrabantur Romae, 18. Jul. Etiam hac die Ferallia figuntur, sed juxta Ovid. d. v. 533. sunt die 19. Reusner. d. addit, Curia Romae signata. Non quia hac die instituta, sed quia a desideribus in celebrandis Fornacalibus, fiebant in Quirinalibus. Populus Rom. divinus est a Romulo in triginta Curias, in quibus publica cura sacrorum. Deorum cultu

Curia Urbis.

scilicet a Romulo constituto (inquit Halicarnass. 2. Antiquit. n. 12.) sacra cuique Curia partitus est, assignatis in singulas Dijs & demonibus, quos perpetuo colerent: sumptusque in eis attribuit ex arario publico: quae quoties celebrantur, aderant Curia suis vicibus: epulumque diebus festis praebeatur Curialibus in Aula, cuique Curia propria: & praeter has, sacrum commune quoddam omnibus Curijs coenaculum. Aula quoque ipse nominabantur Curia, quod nomen etiam hodie retinent. Harum sacerdotes Curiones vel Curiales Flamines dicebantur, teste Festo Pompejo. Indicebantur autem Fornacalia, cum conceptiva & non flata essent a Curione Maximo verbis quibusdam legitimis more Majorum, suspensis tabulis in toro, ut unusquisque iret in Curiam suam in rem divinam, certis notis, ut Curiae dignosci possent. Macrobr. 1. Saturnal. cap. 16. Unde & Quirinalia, Ferria stultorum dicebantur, cum quisque in sua Curia Fornacalibus feriretur, & rem divinam Quirinalibus faceret, quae jus erat in Fornacalibus perfici. Succinit Ovid. d. à v. 525.

Feriae stultorum.

Facta Dea est Fornax. Lati Fornace coloni Orant, ut fruges temperet illa suas. Curio legitimis tunc Fornacalia verbis Maximus indicit, nec sacra flata facit. Inque foro multa circum pendente tabella, Signatur Curia certa quaque nota. Stultaque pars populi, qua sit sua Curia, nescit, sed facit extrema sacra relicta die.

Ovid.

12 Idem Alexand. Neapolitan. 3. cap. 12. & Plutarch. Rom. 99. 89. In hac enim

die celebrata Fornacalia instituta à Numa, ut in illo ait Plutarch. refertque Plin. 18. cap. 2. Numa instituit (ait) fruge Deos colere, & mola salsa supplicare, arque far torere; quoniam tostum cibo salubrius esset. Id uno modo consecutum, statuendo non esse purum ad rem divinam, nisi tostum. Is & Fornacalia instituit, Farris torrendi Feras & aequè religiosas Terminis agrorum. De his agemus d. 21. à n. 5. Unde Fornax Dea facta est, quoniam ante triticum & ejus uium farras fornacibus torrebantur. Gyrard. Syn. tagm. 1. num. 62. & 17. num. 35. Far dicitur (inquit Isidor. 17. Origin. cap. 3.) ed quod initio frangebatur: Ador quondam appellatum ab edendo, quia primo eo usi sunt homines; sive quia in sacrificio, ipsius generis panis ad aras offerebatur: unde Adorea sacrificia dicuntur. Cum maximè offerrentur pro parta victoria; adorea sumpta pro victoria gloria, & in sacrificium victimam. Gyrard. d. n. 64.

Fornacalia.

Fornax Dea.

13 Principium & nomen immolationis à mola, seu farre praefato devenit. Numa Pompilius Deos fruge coli, & mola salsa supplicari instituit, ut vidimus ex Plinio; quapropter instituta Fornacalia. Graeci vero non far, sed hordei primitias, libumque & placentas ex hordeo Dijs offerri, hordeumque sale inspersum, in primis arae infundi satius duxere; sine quo salvis caeremonijs, nullum sacrum fieri poterat: atque omnibus ferè Dijs suae victimae (quas videmus apud Stuck. de Sacrific. Gentil. cap. 38. & Natal. Comit. in fin. Mytholog.) & sua sacra constituta fuerunt; quae praeterire & transgredi, fas non erat: namque aliena hostia Dij non placabantur. Alexand. Neapol. 3. cap. 12. At nullum sacrificium sine mola salsa. Farre pio placant & saliente sale. Tibull. 3. Eleg. 4. v. 10. Ovidiusque 1. Fastor. v. 337.

Quid in sacris mola salsa?

Ante Deos homini quod conciliare valeret,

Ovid.

Far erat, & puri lucida mica salis.

Constat etiam ex cunctis imaginibus ad religionem pertinentibus, uti observat Hemel. in Numismat. aur. Tabul. 9. 10. 17. 27. 37. & 55. Quoniam cuncta in cunctorum Numinum sacrificium à fornace veniebant; Fornax Dea facta est, comesque Vestae (per quam ignis flamma viva signata) tuncque non Fornax dicebatur, sed Fornacal. Ovid. 6. Fastor. v. 305.

Fornacal Dea.

Sola prius furnis torrebant farras coloni:

Idem.

Sed Fornacali sunt sua sacra Deae.

14 Ejus imago, matrona cum cornucopia, dextra spicas gerens, juxta quam congiium seu modius spicis plenus, & ad li-

Images. nistram navis prora. Hemelar. d. Tabul. 11. & 15. Aptius habitu Veneris, sine qua friget, dextra innitens columnae, sinistra gerens spicas & malogranata, seu papavera ad pedes apum alvear, in cujus fastigio fasciculus florum, & fructuum, spicis erectis. Boyssard. Tom. 2. Antiquitat. Roman. pag. 130. Ceres etiam eandem habebat figuram, sed fasciculum spicarum florum & fructuum non erectum, ut Fornacal; sed alveari inclinatum. Idem ibid. Tom. 4. pag. 60. Utrumque arbitrator propter placentas, ex melle confectas; quas potissimè offerebant Deabus. Plin. 7. cap. 53. Patet in sacris, Jerem. 7. 18. & 44. 19. Adi Kircher. in Pantheon. Hebraor. cap. 18. Placentae ergo, ut gratiores in sacrificium fierent, sigillabantur figura habituque Dearum; uti dicemus, 14. Octobr. à n. 6. Secus sacrificium Mintha in sacris. Panis ibi sine melle. Levitic. 2. 11. Quod quidem observavit in Hebraeis etiam Plutarchus, Convival. 99. lib. 4. cap. 5. iniquiens: Non adhibent sacrificijs suis mel. Virgil. 4. Georgic. v. 57.

Virgil.

15 Pridie Quirinalia dedicatum Romae Coliseum. Salas in Parerg. Fateor cogitationis sollicitae diebus aliquot urgentem anxietatem; cum apud AA. de Coliseo neque verbum invenissem. Fors fortuna legens per otium, in Roman. Republ. inventi & nomen & articulum, & unde in Hispania scena (ubi variae rerum transmutationes, oculo ludibria) dicatur Coliseum. Ibi ergo in appendic. ad Roman. antiq. §. 6. titul. Mirabilia Urbis, pag. 569. legitur: Coliseum fuit templum Solis mirae magnitudinis & pulchritudinis, diversis cavernis adaptatum, & coopertum erat caelo aereo & deaurato; ubi tonitrua, fulgura & coruscationes fiebant, & pluvia mittebantur per fistulas plumbeas. Erant ibi signa super caelestia, & Planeta; cum Sole & Luna quadrigis vehi videbantur. In medio sedebat dominus Phoebus, Deus Solis, qui pedes ad dextram verbebat, & caput ejus caelum tangebatur, qui palmam in manu tenebat, designans quod Roma totum mundum regebat (Unde Scriberius in fronte Reipub. Rom. sculpsit: *Imagines* Montibus his olim totus pronittitur orbis, Juraque ab hac terra caetera terra petit.) Post milium vero temporis spatium B. Silvester iussit templum destrui, & alia quamplurimane peregrini venient Romam propter adificia antiqua & Deorum famam. Caput vero & manus praedicti idoli cum pomo, ad Palatium in Laterano fecit poni in memoriam. Ecce Colisei historia, cujus veritatem Auctor astruit; dicens: *Nugae*. Videtur hujusmodi fabella confirmari quod olim de Salmoneo praedicatum; in quo Jovem aemulando, throno magnifico extracto, imitabatur tonitrua & fulmina, mittens è quadriga in populum ignes, & strepitu pellium tonitruum excitans quasi è fulmine fragorem: quibus ausis à Jove vero trifulco fulmine afflatus. Hyginus, fabul. 61. & 150. simulque Apollodor. 1. Biblioth. n. 19. Hujusmodi infantiam pro commendabiliore throni majestate, etiam aemulatus Chosroes Persarum Rex, ut refert Cedren. ad ann. 13. Heraclij Imperat. ex quo Causin. 1. Symbol. 5. inquit: Chosroes Rex Persarum machinam finxit, in qua caeli effigies, Astrorumque conversiones cum septiferis Angelis adstantibus admirabili spectacula cernebantur: tum imbres fluere, permicare fulgura, tonitrua mugire: ipse eminent in medio, quasi Deus humanus spectabat omnia.

Salmoneus.

Thronus Chosroes.

Tages Deus.

Biv.

Quam valida inter Ethnicos Aruspicina.

Scrib.

Montibus his olim totus pronittitur orbis, Juraque ab hac terra caetera terra petit.) Post milium vero temporis spatium B. Silvester iussit templum destrui, & alia quamplurimane peregrini venient Romam propter adificia antiqua & Deorum famam. Caput vero & manus praedicti idoli cum pomo, ad Palatium in Laterano fecit poni in memoriam. Ecce Colisei historia, cujus veritatem Auctor astruit; dicens: *Nugae*. Videtur hujusmodi fabella confirmari quod olim de Salmoneo praedicatum; in quo Jovem aemulando, throno magnifico extracto, imitabatur tonitrua & fulmina, mittens è quadriga in populum ignes, & strepitu pellium tonitruum excitans quasi è fulmine fragorem: quibus ausis à Jove vero trifulco fulmine afflatus. Hyginus, fabul. 61. & 150. simulque Apollodor. 1. Biblioth. n. 19. Hujusmodi infantiam pro commendabiliore throni majestate, etiam aemulatus Chosroes Persarum Rex, ut refert Cedren. ad ann. 13. Heraclij Imperat. ex quo Causin. 1. Symbol. 5. inquit: Chosroes Rex Persarum machinam finxit, in qua caeli effigies, Astrorumque conversiones cum septiferis Angelis adstantibus admirabili spectacula cernebantur: tum imbres fluere, permicare fulgura, tonitrua mugire: ipse eminent in medio, quasi Deus humanus spectabat omnia.

16 Eodem die statua erecta Tageti, qui postea Deus Etruscorum. Idem ibid. Nil mali ac improbi cogitarunt Ethnici vel in nequitia pravarum superstitionum, quod non deaurarent auctoramine Numinum. Quapropter in auguria stultè prolapsi, quasi futurorum cognitio proveniret à Jove. Auguria & auspicia (ait Ammian. Marcellin. lib. 21.) non volucrum arbitrio, futura nescientium, colliguntur: sed volatus avium dirigit Deus, ut rostrum sonans, aut praevolvans pinna, turbido meatu vel levi, futura praemonstret. Amat enim benignitas Numinis, seu quod merentur homines, seu quod tangitur eorum affectione, his quoque artibus prodere: cujus disciplina Tages nomine quidam monstrator Etruria partibus emerisse subitè visus è terra. Tantum habita ejusmodi abominabilis ars, ut vel nobilissimi peritiae ariolandi studebant. Q. Fabius Maximus sexaginta tribus annis Augur fuit. Plin. 7. cap. 48. & Valer. Maxim. 1. cap. 1. n. 1. Tantum studium antiquis (ait) non solum observandè, sed etiam amplificandè religionis fuit; ut florentissima tum & opulentissima civitate decem Principum filij S. C. singulis Etruria populis, percipiendae sacrorum discipline gratia traderentur. Ita 2. de Legib. Cicero inquit: Prodigia, portenta ad Etruscos & aruspices, si Senatus jussit, deferunt. Etruria Principes disciplinam docent. Quibus Divis creverint, procurant; iidemque fulgura pianto. Commendatur ab ipso saepe hujusmodi fatuitas, in impertiendis consulendisque rebus, in monstris interpretandis ac procurandis, in aruspicum disciplina: addit, 1. de Divinat.